

1

2

3

4

5

6

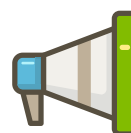
7

8

LESSEN

MEDIAWIJSHEID

VOOR HET
PRIMAIR ONDERWIJS

LES: (DIGITAAL) PESTEN

Dit lespakket bevat:

Handleiding

PowerPoint-presentatie

Doelgroep

GROEP 7

Doel van de les

In deze les praten we met leerlingen over digitaal pesten. Een eerlijk gesprek over vormen van pesten en wat het met iedereen doet.

Leerdoelen

Tijdens deze les komt leerstof aan bod die:

- leerlingen laat kennismaken met digitaal pesten. Hierdoor ontstaat bewustwording over de rol en invloed van digitale media;
- leerlingen onderling afspraken laat maken over hoe ze online met elkaar communiceren.

Kerdoelen

34, 35, 37

Onderdelen en duur

Deze les bestaat uit twee onderdelen: Wat is digitaal pesten en WhatsHappy. Elk onderdeel bevat één of meerdere opdrachten.

- Wat is digitaal pesten: 45 minuten (2 opdrachten)
- Whats Happy: 30 minuten (1 opdracht)

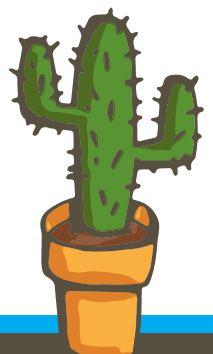
!! Whats Happy staat als aparte les op het Portal DG GvW!!

Benodigheden

Voor de verschillende lesonderdelen zijn de volgende attributen gewenst.

- Lesonderdeel 2, WhatsHappy: **Staat als aparte les op Portal DG GvW**
 - WhatsHappy poster
 - Handleiding WhatsHappy

LESONDERDEEL 1: WAT IS (DIGITAAL) PESTEN

Duur: 45 minuten

GEDICHT 'LEUKE SCHOOL'

Duur: 10 minuten

Lees het gedicht 'Leuke school' (blz. 64), uit de bundel: 'Er staat een taart in lichterlaaie!' voor. Geef de leerlingen vooraf de volgende opdracht mee: Waar gaat dit gedicht over?

Leuke school

*De tweede dag lag mijn lunch
Als beleg tussen blz 13 en 14
Van mijn nieuwe wiskundeboek,*

*Toen kreeg ik bezoek van een
Kippenpoot in mijn jaszak,*

*Een dag later wapperde mijn turnpak,
Aan een tak. Op de wc
Kreeg ik een douche mee*

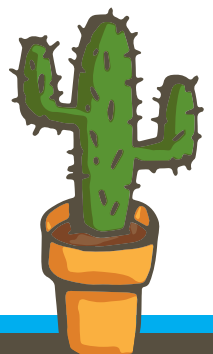
*Daarna was mijn voorwiel vermist.
Ook genoot elke klasgenoot
van een stukje van mijn meetlat.*

*Thuis vroeg ma: 'leuke school?'
'O ja, echte grapjassen, ma!'*

Dit gedicht gaat over pesten op school. Lees het gedicht nogmaals hardop voor. Vraag de leerlingen wat er in het gedicht staat, wat wil de schrijver van het gedicht zeggen?

Geef aan dat het in deze les niet gaat om in de klas met vingers naar elkaar te wijzen, of om iemand ergens van te beschuldigen. Het gaat juist om een goed gesprek met elkaar waarin je, als je niet eerlijk kunt zijn over je eigen verhaal, dat ook kan vertellen als het verhaal van iemand die je kent.

OPDRACHT 1: KRINGGESPREK DIGITAAL PESTEN

Duur: 15 minuten

Start deze les met de video 'Stop Pesten NU!':

'Weet wie je pest! Diegene zal het zijn hele leven met zich mee nemen!'

Dit filmpje is gemaakt voor de organisatie SIRE! door een student van SintLucas, mediavormgeving leerjaar 2.

Duur: 1.05 minuten

Of gebruik de video 'Kindertelefoon Pesten':

In samenwerking met studenten van de HKU heeft De Kindertelefoon drie films gemaakt met diverse onderwerpen waar kinderen zich mee bezig houden; pesten, verliefd zijn en omgaan met je gevoelens/problemen thuis. Deze film gaat over pesten.

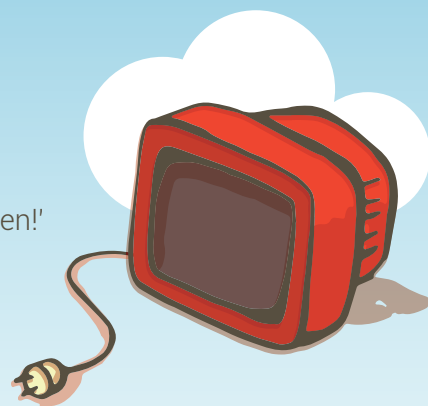
Duurt: 1.37 minuten.

Bespreek de video samen met de leerlingen, bijvoorbeeld aan de hand van de volgende vragen:

- Wat hebben jullie gezien?
- Wat is cyberpesten?
- Als je cyberpesten met gewoon pesten vergelijkt, zijn er verschillen; zo ja, welke?
- Gebeurt cyberpesten sneller of gemakkelijker? Zo ja, waarom?
- Is pesten iets nieuws?

Vervolg de les met een kringgesprek met de leerlingen en ga het gesprek aan over pesten, bijvoorbeeld aan de hand van de volgende vragen:

- Zijn er leerlingen die gepest worden of zijn?
- Of zijn er leerlingen die pesten of hebben gepest?
- Is er een verschil tussen online pesten en in het echt pesten?
- Is er iemand wel eens online gepest? Op welke manier?
- Wat is eigenlijk het verschil tussen pesten en plagen?
- Is daar wel een verschil tussen en wat is dat dan?

Plagen en pesten is een manier om je positie in een groep te bepalen. Kinderen vinden pesten via internet vaak grappig. Totdat het ze zelf overkomt. Soms durven ze ook meer achter de computer. Je kunt de ander niet zien, soms waan je jezelf heel anoniem. Het kind dat ze pesten kan niet makkelijk terugslaan: letterlijk en figuurlijk.

Pesten is van alle tijden. Bij digitaal pesten of cyberpesten heeft het terrein zich alleen verplaatst naar internet. Veel kinderen hebben ervaring met digitaal pesten.

Door het bespreekbaar te maken, ontstaat er meer begrip tussen pesters en de kinderen die gepest worden. Uiteindelijk kun je door te praten over goed gedrag op internet zorgen dat digitaal pesten niet uit de hand loopt.

Pesten heeft altijd bestaan. Het gebeurt tussen kinderen, tussen kinderen en volwassenen, onder volwassenen. Het gebeurt in scholen, op de sportclub, op het werk, in gezinnen. Wordt er nu erger en meer gewelddadiger gepest dan vroeger? Dat is moeilijk aan te geven. Feit is wel dat er nu anders wordt gepest. Er wordt meer gebruik gemaakt van de huidige technologieën en het pesten verloopt subtieler.

Plagen of pesten?

Iemand van zijn fiets aftrekken: dat kan plagen zijn. Maar ook pesten. Het is plagen als de kinderen aan elkaar gewaagd zijn: de ene keer doet de een iets onaardigs, een volgende keer is het de ander. Het is een spelletje, niet altijd leuk, maar nooit echt bedreigend. Bovendien duurt het nooit heel erg lang. Door elkaar te plagen leer je zelfs om met conflicten om te gaan. Het hoort bij het groot worden.

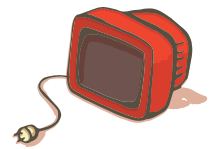

Extra:

Korte [speelfilm](#) over pesten: Het geheim van Bram

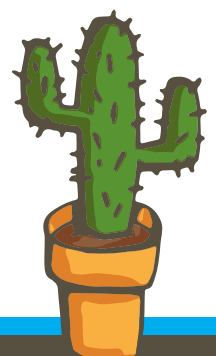
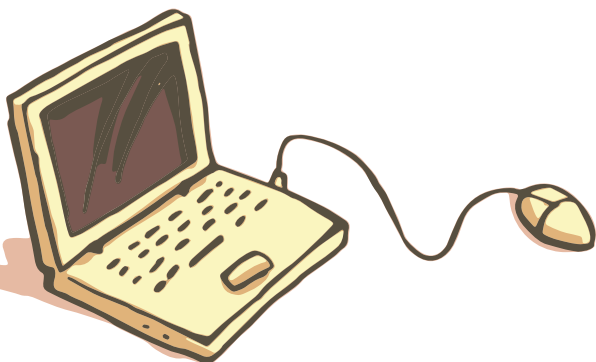
De film volgt Bram. Een vrolijk, maar enigszins introvert kind dat we vanaf de basisschool langzaam zien veranderen in een depressief kind met zelfmoordneigingen door de vele pesterijen die hij dagelijks meemaakt. Op een dag escaleren de pesterijen en wordt Bram door zijn plaaggeesten achtervolgt. Bram vlucht het bos in, maar dan slaat het noodlot toe.

Duur: 11.34 minuten

TIP:

Meer info omtrent pesten vind je op: <http://pesten-op-school.nu/anti-pest-programmas/>

OPDRACHT 2: PESTEN? HOE DAN?

Duur: 20 minuten

Er zijn verschillende manieren waarop je iemand digitaal kan pesten. Denk aan WhatsApp of sms en e-mail. Maar ook social media als Facebook, Snapchat, Instagram en YouTube kunnen gebruikt worden om iemand te pesten. Hoe makkelijk is het om iemand (anoniem) een naar bericht te sturen?

Hoe denk jij erover?

Welke mening hebben de leerlingen over de volgende stellingen? En kunnen ze ook aan elkaar uitleggen waarom ze dat wel/niet vinden. Laat ze ook voorbeelden geven.

Stelling 1: Als iemand mij pest, pest ik gewoon terug!

Stelling 2: Ouders moeten in de gaten houden wat hun kinderen online doen.

Stelling 3: Van gepest worden, word je ziek!

Stelling 4: Het bewerken van een foto en deze digitaal verspreiden is ook een vorm van pesten.

Vraag 5: Iemand pest je online of zegt online iets naars over je. Wat doe je?

A: Ik zeg iets vervelends terug.

B: Ik licht een volwassene (je ouders of je leraar) in.

C: Ik spreek af met de pester zodat ik het kan uitvechten.

D: Ik schakel www.meldknop.nl in.

Bespreek de stellingen samen met de leerlingen, bijvoorbeeld aan de hand van de volgende tips:

- Geef online geen persoonlijke informatie vrij;
- Denk goed na voor je foto's op internet zet of naar vrienden appt;
- Vraag anderen om jouw foto's en video's niet te delen, zonder jouw toestemming;
- Gebruik verschillende wachtwoorden. Verander deze regelmatig;
- Schoon je lijst met contactpersonen regelmatig op;
- Instellingen van bijvoorbeeld social media veranderen voortdurend. Kijk ze regelmatig na;
- Word je online gepest? Neem iemand in vertrouwen, blijf er niet alleen mee zitten;
- Weet dat het (online) pesten niet jouw schuld is;
- Schaam je er niet voor. Ook al heb je zelf iets doms gedaan;
- Blijf rustig. Reageer niet als de pesters je uitdagen;
- Online informatie blijft online, ook al verwijder jij het.
Vraag een volwassene om hulp;
- Laat de pesters weten dat ze je kwetsen en vraag hen te stoppen;
- Bewaar alle bewijzen, maak foto's of schermafdrucken;
- Neem contact op met de politie als het online pesten niet stopt.

